

EAACI allergia definitsioonid

Hiljutise EAACI publikatsiooni alusel (Johansson et.al, Allergy 2001) soovitatakse kasutada uuesti läbi vaadatud allergia termineid.

Allergia: Allergia on ülitundlikkusreaktsioon, mille käivitavad immuunmehhanismid. Allergia võib olla antikehade või rakkude poolt vahendatud. Enamasti vastutavad allergiliste reaktsioonide eest IgE isotüüpi kuuluvad antikehad ja need isikud kannatavad IgE-vahendatud allergia all. Mitte-IgE-vahendatud allergia korral võivad antikehad olla IgG klassist, näit. anafülaksia dekstraani sisaldavate immuunkomplekside tõttu ja klassikaline, tänapäeval harvaesinev seerumtõbi, varem klassifitseeritud kui III tüüpi reaktsioon. Allergilise bronhopulmonaarse apercilloosi korral leitakse nii IgG kui IgA antikehi. Allergiline kontaktdermatiit on lümfotsüütidest vahendatud allergiliste haiguste esindaja.

Allergeenid: Allergeenid on antigeenid, mis kutsuvad esile allergiat. Enamus allergeene, mis reageerivad IgE või IgG klassi antikehadega on valgud, sageli süsivesikutest külghelatega, kuid mõningatel juhtudel on allergeenideks väidetavalt ka puhtad süsivesikud. Harvadel juhtudel on IgE antikehadele allergeenideks hapteenidena käituvad madala molekulmassiga molekulid, nagu isotsüaniidid ja anhütriidid. Allergilise kontaktdermatiidi korral on klassikalisteks allergeenideks madala molekulmassiga kemikaalid, näit. kroom, nikkel, formaldehüüd, mis kutsuvad esile T-rakulisi reaktsioone.

Atoopia: atoopia on personaalne või perekondlik kalduvus produtseerida IgE antikehi vastuseks madalatele allergeenide (enamasti valgud) doosidele. Tulemusena tekivad tüüpilised sümptomid nagu astma, rinokonjunktiviit või allergilise ekseemi/dermatiidi sündroom. Termineid atoopia ja atoopiline kasutatakse selle kliinilise tunnuse ja eelsoodumuse kirjeldamiseks. Atoopia terminit tuleb kasutada ettevaatusega, kuni IgE tüüpi sensibiliseerumine kinnitust leiab. Allergilisi sümptomeid tüüpilisel atoopilisel isikul võib nimetada atoopilisteks, näit. atoopiline astma. IgE vahendatud astmat tuleb üldjuhul nimetada atoopiliseks astmaks. Ei positiivne nahatest ega IgE antikehade olemasolu *per se* ei tähenda atoopilist konstitutsiooni.

Ülitundlikkus: ülitundlikkus põhjustab objektiivseid reprodutseeritavaid sümptomeid või nähte, mille vallandajaks on kindel stiimul, mida normaalsed subjektid taluvad.

Mitte-allergiline ülitundlikkus: Mitte-allergiline ülitundlikkus on eelistatud termin, kui kirjeldatakse ülitundlikkust, milles immuunmehhanismid ei osale.

Haiguste nomenklatuur:

Astma: Astma on krooniline põletikuline hingamisteede haigus, milles osaleb hulgaliselt rakke, eriti nuumrakud, eosinofiilid ja T-rakud. Vastuvõtlikel isikutel kutsub see põletik esile korduvaid vilistava hingamise, õhupuudustunde, rindkere pingsuse ja kõha episoodide, eriti öösiti või varahommikul. Nende sümptomitega kaasneb tavaliselt laiaulatuslik, kuid vahelduv õhu liikumise takistus, mis on vähemalt osaliselt pöörduv kas spontaanselt või raviga. Selle põletikuga kaasneb ka hingamisteede tundlikkuse tõus erinevatele stiimulitele.

Allergiline astma on põhitermin astmale, mida põhjustavad immuunmehhanismid. Kui leiavad tõestust IgE-vahendatud mehhanismid on soovitatav kasutada terminit IgE-vahendatud astma. IgE antikehad võivad esile kutsuda nii viivitamatuid kui hiliseid astma reaktsioone. Siiski tundub, et T-rakulised reaktsioonid omavad tähtsust hiliste ja edasilükkunud reaktsioonide korral. Sümptomite kestuse alusel võib astma olla kas vahelduv või püsiv.

Mitte-allergiline astma: see on eelistatud termin mitte-immunoloogiliste astma vormide korral. Soovitatakse mitte kasutada vanu termineid nagu “väline” ja “sisemine”, “eksogeenne” ja “endogeenne”, et eristada allergilist ja mitte-allergilist astmat.

Rinokonjunktiviit: Nina ja konjunktiviivi immuun-vahendatud ülitundlikkusreaktsioonide sümptomeid nimetatakse allergiliseks rinokonjunktiviidiks. Enamus juhte on IgE-vahendatud. Sümptomite kestuse alusel saab diferentseerida vahelduvat ja püsivat allergilist rinokonjunktiviiti.

Ekseem: Üldteatud “atoopiline ekseem/dermatiit” ei ole üks haigus vaid erinevate haiguste kogum, millel on iseloomulikud ühisjooned. Täpsem termin on atoopilise ekseemi/dermatiidi sündroom, AEDS. Alagrupp, mis on seotud allergilise astma ja rinokonjunktiviidiga, on IgE-ga seotud AEDS.

Reference

Johansson SGO, O'B Hourihane J, Bousquet J, Bruijnzeel-Koomen C, Dreborg S, Haahtela T, Kowalski ML, Mygind N, Ring J, van Cauwenberge P, van Hage-Hamsten M, Wüthrich B. A revised nomenclature for allergy. An EAACI position statement from the EAACI nomenclature task force. *Allergy* 2001; 56:813-824.

Translation kindly performed by Dr. Kai Kisand, University of Tartu, Department of Immunology, Tartu, Estonia